

college van burgemeester en schepenen

Zitting van 8 maart 2024

Besluit

A-punt

GOEDGEKEURD

Stadsontwikkeling

Samenstelling

Bart De Wever, burgemeester

Koen Kennis, schepenen; Jinnih Beels, schepenen; Annick De Ridder, schepenen; Nabilla Ait Daoud, schepenen; Karim Bachar, schepenen; Peter Wouters, schepenen; Elisabeth van Doesburg, schepenen; Erica Caluwaerts, schepenen; Tatjana Scheck, schepenen

Sven Cauwelier, algemeen directeur

245 2024_CBS_02065

Klimaat en Leefmilieu - Geactualiseerde strategische geluidsbelastingskaarten agglomeratie en haven Antwerpen, vierde uitvoeringsronde. Resultaten en vervolgacties - Goedkeuring

Motivering

Gekoppelde besluiten

- 2022_CBS_05256 - Bestek GAC_2021_02010. Opmaak strategische geluidsbelastingskaarten agglomeratie en haven Antwerpen, vierde uitvoeringsronde - Gunning - Goedkeuring
- 2019_CBS_04202 - Duurzame stad - Geluidsactieplan 2019-2023 agglomeratie Antwerpen en addendum - Goedkeuring
- 2018_CBS_04141 - Duurzame stad - Geactualiseerde strategische geluidsbelastingskaarten agglomeratie Antwerpen 3de ronde. Resultaten en vervolgacties - Goedkeuring

Aanleiding en context

In steden is omgevingslawaaï één van de belangrijkste milieufactoren die de kwaliteit van de leefomgeving bepalen. In Europa heeft geluidshinder na luchtkwaliteit van alle milieugerelateerde factoren de belangrijkste negatieve impact op de volksgezondheid.

Met de Europese richtlijn 2002/49/EG van 25 juni 2002 betreffende de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaaï (richtlijn omgevingslawaaï, gepubliceerd op 18 juli 2002) wordt gestreefd naar een gemeenschappelijke Europese aanpak om de gezondheidsschadelijke effecten door blootstelling aan omgevingslawaaï te voorkomen of te verminderen. Het toepassingsgebied beperkt zich tot geluidshinder afkomstig van weg- en spoorverkeer, luchtvaart en industriële activiteiten.

De richtlijn omgevingslawaaï verplicht de lidstaten minstens elke vijf jaar geluidsbelastingskaarten op te maken voor alle agglomeraties met meer dan 100.000 inwoners om de blootstelling van de bevolking te bepalen. Vervolgens moet na elke ronde geluidskaarten ook een actieplan worden aangenomen om de vastgestelde geluidshinder te voorkomen of te beperken. Alle geluidskaarten en actieplannen moeten aan de Europese Commissie worden gerapporteerd en publiek ter beschikking worden gesteld.

De richtlijn omgevingslawaaï is via Vlarem omgezet in Vlaamse regelgeving (BVR van 22 juli 2005). De verantwoordelijkheden zijn gewijzigd sinds de vorige uitvoeringsronde (BVR van 3 mei 2019 m.b.t. de aanduiding van de bevoegde instanties inzake RL2002/49/EG). Voor de agglomeratie Antwerpen is het college van de stad Antwerpen nu zelf bevoegd voor de opmaak en goedkeuring van de geluidsbelastingskaarten en

geluidsactieplannen. Voor de kaarten en actieplannen voor de belangrijke wegen en spoorwegen die Antwerpen doorkruisen, blijft de bevoegdheid bij Vlaanderen liggen. Ook de rapportering aan Europa van alle kaarten en actieplannen binnen Vlaanderen is Vlaamse bevoegdheid.

Op 4 mei 2018 (jaarnummer 4141) nam het college kennis van de strategische geluidsbelastingsskaarten die voor de agglomeratie Antwerpen zijn opgemaakt in uitvoering van de derde uitvoeringsronde (referentiejaar 2016) van de richtlijn omgevingslawaai. Op 7 juni 2019 (jaarnummer 04202) keurde het college het geluidsactieplan van de derde ronde goed.

Op 24 juni 2022 (jaarnummer 05256) besliste het college de opdracht voor de opmaak van de geluidsbelastingsskaarten voor de vierde ronde te gunnen aan Tractebel Engineering. Het betreft een occasioneel gezamenlijke opdracht met het havenbedrijf, omdat de geluidskartering van het rechteroever-havengebied zowel door de stad als door het havenbedrijf beoogd wordt.

Voor België is 18 januari 2025 de deadline voor rapportering aan de Europese Commissie van de geluidsactieplannen van de vierde ronde. Om deze deadline te halen, vraagt het departement Omgeving van de Vlaamse overheid dat het college het definitieve geluidsactieplan ten laatste in december 2024 goedkeurt.

Juridische grond

De Europese richtlijn omgevingslawaai 2002/49/EG is van toepassing. Leefmilieu, inclusief omgevingslawaai, is een gewestelijke bevoegdheid. De richtlijn omgevingslawaai is via VLAREM omgezet in Vlaamse regelgeving (BVR van 22 juli 2005). Het college is bevoegd voor goedkeuring van de geluidsbelastingsskaarten (BVR van 3 mei 2019 m.b.t. de aanduiding van de bevoegde instanties inzake RL2002/49/EG).

Argumentatie

1. Strategische geluidsbelastingsskaarten voor Antwerpen – vierde ronde

Strategische geluidsbelastingsskaarten (kortweg geluidsskaarten) tonen hoeveel lawaai bepaalde bronnen veroorzaken in de omgeving (= berekende geluidsdruk). In een gezamenlijke opdracht maakten de stad en het havenbedrijf geluidsskaarten voor de stad en het havengebied, voor de bronnen wegverkeer, spoorverkeer (trein en tram), industrie en luchtverkeer. Voor deze vierde ronde geluidsskaarten is zoveel mogelijk uitgegaan van invoergegevens van 2021.

Zoals de richtlijn omgevingslawaai voorschrijft, werd deze set geluidsskaarten berekend voor 2 indicatoren, namelijk *Lden* vanaf 55dB(A) en *Lnight* vanaf 50dB(A). *Lden* is een indicator voor de jaargemiddelde geluidsdruk voor een volledig etmaal (*day-evening-night*) waarbij meer gewicht wordt gegeven aan de avondperiode (19 tot 23 uur) en de nachtperiode (23 tot 7 uur); *Lnight* is de geluidsdruk tijdens de nachtperiode. Voor de bronnen waarvoor advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie bestaan, namelijk wegverkeer (*Lden* 53dB(A), *Lnight* 45dB(A)), treinverkeer (*Lden* 54dB(A), *Lnight* 44dB(A)), en luchtverkeer (*Lden* 45dB(A), *Lnight* 40dB(A)) is de geluidsdruk ook berekend vanaf deze advieswaarde.

De geluidsskaarten voor *Lden* en *Lnight* voor alle bronnen samen zijn toegevoegd in bijlage 1 en 2.

2. Blootstelling van de bevolking aan omgevingslawaai

Op basis van de geluidsskaarten werd conform de richtlijn een berekening gemaakt van de blootstelling van de bevolking. Er werd berekend hoeveel inwoners en gevoelige gebouwen (ziekenhuizen, scholen en kinderopvangplaatsen) worden blootgesteld aan verschillende geluidsniveaus.

Ongeveer 8% van de inwoners wordt nabij hun woning blootgesteld aan geluidsniveaus van meer dan 70 decibel *Lden*, waarbij de doelstelling van het stedelijke geluidsactieplan is dat dit aantal tot nul wordt teruggedrongen tegen 2030. Meer dan 20% van alle inwoners wordt nabij de woning blootgesteld aan geluidsniveaus van meer dan 65 decibel *Lden*. Bij deze geluidsniveaus is een verhoogde akoestische isolatie van de woning noodzakelijk om binnenshuis een aangenaam en gezond wooncomfort te realiseren.

Wegverkeer blijft bij uitstek de belangrijkste bron wat betreft blootstelling. De woning van meer dan 80% van alle inwoners is onderhevig aan geluidsniveaus die hoger zijn dan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie. Vervolgens heeft het spoorverkeer een belangrijke bijdrage. De industrie geeft een zeer beperkte blootstelling omdat de bedrijven geconcentreerd gelegen zijn in gebieden zonder bewoning. De luchthaven heeft een lokale impact met beperkte gemiddelde geluidsniveaus. Hinder treedt bij luchtverkeer echter op bij lagere gemiddelde geluidsniveaus omwille van geluidspieken van opstijgende en dalende vliegtuigen. Bijna 10% van alle inwoners is blootgesteld aan luchtverkeersgeluidsniveaus *Lden* die hoger zijn dan de advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Europa heeft een nieuwe rekenmethode ontwikkeld, CNOSSOS-EU (*Common Noise Assessment Methods in the EU*), die deze vierde ronde voor het eerst door alle lidstaten gebruikt moet worden. Bovendien is ernaar gestreefd om van meer nauwkeurige basisgegevens te vertrekken bij de berekening. Bijgevolg zijn de resultaten zeer moeilijk vergelijkbaar met die uit de vorige rondes. De verschillen in berekende geluidsniveaus en blootstelling zijn immers voor een groot deel te wijten aan de toepassing van deze nieuwe rekenmethode en niet aan een verhoogde of verminderde blootstelling.

Het eindrapport in bijlage 3 bevat een uitgebreide beschrijving van de rekenmethode en de resultaten. Ter validatie van het rekenmodel zijn op twintig locaties geluidsmetingen uitgevoerd. De resultaten van de geluidsmetingen zijn beschreven in bijlage 4.

3. Vervolgacties

In uitvoering van de richtlijn omgevingslawaaï worden volgende vervolgacties uitgevoerd:

- De geluidskaarten en blootstellingsgegevens worden overgemaakt aan het departement Omgeving van de Vlaamse overheid (afdeling beleidsontwikkeling en juridische ondersteuning) voor rapportering aan de Europese Commissie;
- De geluidskaarten en het eindrapport worden voor het publiek ontsloten via de website en het open-data-platform van de stad en van de Vlaamse overheid. Voor medewerkers van de stad worden de kaarten ter beschikking gesteld via het interne GIS-platform;
- Op basis van de nieuwe geluidskaarten wordt een nieuw geluidsactieplan voorbereid en uiterlijk in december 2024 ter goedkeuring voorgelegd aan het college, zodat de Vlaamse overheid tijdig kan rapporteren aan Europa (uiterlijk 18 januari 2025).

4. Opmaak geluidsactieplan (GAP) vierde ronde

In het geluidsactieplan moeten maatregelen beschreven worden die overmatig omgevingslawaaï ter hoogte van woningen, kinderdagverblijven, scholen en zorgcentra aanpakken en vermijden om een gezonde leefomgeving te realiseren voor iedereen. Nieuw sinds vorige ronde is de verplichting om de gezondheidswinst als gevolg van de maatregelen in te schatten.

Maatregelen kunnen genomen worden in verschillende domeinen. Meest efficiënt zijn brongerichte maatregelen waarbij een vermindering wordt beoogd van de geluidsproductie, bijvoorbeeld via een geluidsaarm wegdek, stillere voertuigen of realisatie van *modal shift*. Verplichte bronnen die moeten beschouwd worden, zijn wegverkeer, spoorverkeer, luchtverkeer en industrie. Verder zullen ook technische installaties en machines worden beschouwd.

Op sommige plaatsen kunnen aanvullend blootstellingsmaatregelen noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld geluidsafscherming, akoestische isolatie of een aangepaste ruimtelijk ordening. Essentieel is dat nieuwe woningen worden vermeden op plaatsen met overmatig omgevingslawaaï. Ook moet worden ingezet op het bewaren en creëren van plaatsen met een relatief goed geluidsklimaat.

De afdeling klimaat & leefmilieu coördineert de opmaak van het stedelijke geluidsactieplan en staat in voor de redactie en de publieke raadpleging.

Omwille van de veelheid aan mogelijke maatregelen zal afstemming nodig zijn met vele beleidsdomeinen binnen de stad, voornamelijk op het vlak van mobiliteit, stadsontwikkeling, ruimtelijke planning, inrichting van de publieke ruimte, vergunningverlening, maar ook op het vlak van aankoop van machines en voertuigen, beheer & onderhoud, business & innovatie, groen & begraaftplaatsen, sociale veiligheid, kinderopvang, onderwijs, wonen, gezondheid, milieu-interventie, gemeenschapsvorming, jeugd, erfgoed, cultuur, sport.

Afstemming met de relevante externe instanties en met de andere Vlaamse geluidsactieplannen zal gebeuren in het kader van de Vlaamse Werkgroep Uitvoering Richtlijn Omgevingslawaa. Hierin zijn bijna alle instanties vertegenwoordigd die een bijdrage kunnen leveren voor het formuleren en uitvoeren van maatregelen in het geluidsactieplan, met name het departement Omgeving, het Agentschap Wegen en Verkeer, het departement Mobiliteit en Openbare Werken, het havenbedrijf Antwerpen, Infrabel, De Lijn, FOD Mobiliteit, de andere agglomeraties. Aanvullend wordt overleg voorzien met het bestuur van de luchthaven van Deurne.

Volgende stappen worden voorzien:

Mijlpaal	Periode
Consultatie belanghebbenden en opmaak ontwerp GAP	maart-juni 2024
Kennisname ontwerp GAP en goedkeuring publieke raadpleging door het college	juli-augustus 2024
Publieke raadpleging (streefdoel is een gelijktijdige publieke raadpleging met die voor de andere Vlaamse actieplannen (belangrijke wegen en spoorwegen, luchthaven Zaventem, agglomeraties Gent, Leuven, Brugge))	augustus-oktober 2024
Verwerking inspraakreacties en aanpassing GAP	oktober-november 2024
Goedkeuring GAP door het college	december 2024
Kennisname door Vlaamse Regering en rapportering aan Europa	januari 2025

Financiële gevolgen

Nee

Strategisch kader

Dit besluit past in de realisatie van volgende doelstellingen/projecten:

- 2 - Leefbare en mobiele stad
 - 2LMS02 - Leefmilieu
 - 2LMS0203 - Antwerpen wordt een natuur- en milieubewuste stad
 - 2LMS020301 - Omgevingskwaliteit/ Beheer publiekswerking/ Stadslab 2050

Besluit

Artikel 1

Het college neemt kennis van de resultaten van de opdracht 'opmaak strategische geluidsbelastingskaarten agglomeratie en haven Antwerpen, vierde uitvoeringsronde' en keurt de geluidsbelastingskaarten van de vierde uitvoeringsronde goed.

Artikel 2

Het college keurt goed dat de resultaten van de opdracht 'opmaak strategische geluidsbelastingskaarten agglomeratie en haven Antwerpen, vierde uitvoeringsronde' worden overgemaakt aan het departement

Omgeving van de Vlaamse overheid (afdeling beleidsontwikkeling en juridische ondersteuning) voor rapportering aan de Europese Commissie en bekendmaking via het Vlaamse portaal.

Artikel 3

Het college keurt goed dat de resultaten van de studie ‘opmaak strategische geluidsbelastingskaarten agglomeratie en haven Antwerpen, vierde uitvoeringsronde’ voor medewerkers en publiek ontsloten worden via GIS, website en open data.

Artikel 4

Het college keurt goed dat het geluidsactieplan, vierde ronde, wordt voorbereid tegen december 2024.

Artikel 5

Dit besluit heeft in principe geen financiële gevolgen.

Artikel 6

Het college geeft volgende opdracht aan:

SW/ Klimaat & Leefmilieu	Opmaken geluidsactieplan vierde ronde in samenwerking met de relevante stedelijke diensten en externe actoren.
Relevante afdelingen van de bedrijven Stadsontwikkeling, Maatschappelijke Veiligheid, Talentontwikkeling en Vrijtijdsbeleving, en Stadsbeheer, evenals team Stadsbouwmeester, AG SO en AG Vespa (niet limitatieve lijst).	Medewerking verlenen bij de opmaak van het geluidsactieplan met het oog op het identificeren van effectieve en haalbare maatregelen in afstemming met het huidige en geplande beleid, en zich engageren voor een goede uitvoering van de maatregelen voor zover die betrekking hebben op hun werking.

Bijlagen

1. Bijlage1_Geluidskaart_alle_bronnen_Lden_HavenStad_ronde-4_EU.pdf
2. Bijlage2_Geluidskaart_alle_bronnen_Lnight_HavenStad_ronde-4_EU.pdf
3. Bijlage3_Geluidskaarten_Antwerpen_ronde-4_eindrapport_.pdf
4. Bijlage4_Geluidskaarten_Antwerpen_ronde-4_geluidsmetingen_.pdf